

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни

«Практика письмового та усного перекладу»

для здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня

зі спеціальності 035 «Філологія»

Затверджено: редакційно-видавничою
секцією науково-методичною радою ДДТУ
«19» 12. 2019 р., протокол № 10

Кам'янське

2019

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу Дніпровського державного технічного університету заборонено

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Практика письмового та усного перекладу» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія» / укл. к. філол. н., доц. Валуєва Н.М. – Кам'нське: ДДТУ, 2019. – 26 с.

Укладач: к.філол.н., доц.
Валуєва Н.М.

Відповідальний за випуск: к. ф. н.,
доц., зав. каф. перекладу Воронова З.Ю.

Рецензент: к. пед.н.,
доц. кафедри перекладу
Кузьменко Н.В.

Затверджено на засіданні кафедри перекладу
Протокол № 9 від 24.10. 2019 р.

Коротка анотація:

Методичні вказівки складено відповідно до робочої програми з дисципліни “Практика письмового та усного перекладу”. Вказівки призначено для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти (2 курс). Надається додатковий лексичний, теоретичний й практичний матеріал для закріплення тем практичних занять.

ЗМІСТ

Тема 1. Семантичні відповідники у перекладацькій практиці.....	4
Тема 2. Переклад власних назв.....	6
Тема 3. Реалії та фразеологізми у перекладознавстві.....	8
Тема 4. Переклад неологізмів та інтернаціоналізмів.....	11
Тема 5. Способи відтворення аббревіатур.....	14
Тема 6. Переклад заперечних та емоційних речень.....	16
Література	25

Тема 1. Семантичні відповідники у перекладацькій практиці

Завдання 1. Прочитай й усно перекласти текст. Виконати вправи після тексту:

Apple removes customer reviews from online stores

The computer giant Apple has removed all customer reviews from several of its online Apple stores. The reviews section was a useful way for customers to leave feedback for other people about Apple's products. The reviews section on the Apple Store began disappearing last week. Apple has removed the "Ratings and Reviews" section of its online stores across the world. The reviews pages have gone from the stores in the USA, UK and Australia. This means that anyone in those countries wanting to find reviews on Apple products will have to visit other websites. Apple has not yet commented on its decision to remove the ratings and reviews section, so nobody knows why they have taken this action.

The website pcmag.com speculated that the removal could have been a mistake, but then it said the removal was part of a new Apple policy. It said: "Clearly, Apple has decided its online store is better without customer feedback for some reason. Alternatively, the customer feedback system is being overhauled." PC Mag said Apple used to be very open and allow all kinds of comments, including very negative reviews. It said: "Apple wasn't shy about leaving extremely negative reviews and ratings up on its store in the past". It added: "We're also heading into the busiest shopping period of the year, and Apple online store customers have lost an important source of information when deciding what to buy."

TRUE / FALSE:

1. The writer of the article called Apple a giant. **T / F**
2. Reviews on the Apple Store began disappearing in 2018. **T / F**
3. There are still reviews on the Australia Apple Store. **T / F**
4. Apple has not yet commented on the disappearing reviews. **T / F**
5. A website said the disappearing reviews might be a mistake. **T / F**
6. The website said Apple might be overhauling its system. **T / F**
7. The website said Apple never allowed negative reviews on its site. **T / F**
8. The website said customers have found a new source of information. **T / F**

Paragraph 1

1.giant	a. A different part of a book, newspaper, website, or document.
2.several	b. A very large company or organization.
3.products	c. Things that are made and sold.
4.section	d. Go to a website or web page.
5.disappearing	e. The option you arrive at after thinking about what to

6.visit	do.
7.decision	f. More than two but not many.
	g. Going away so it cannot be seen or is no longer there.

Paragraph 2

8. speculated	h. As another option or possibility.
9. mistake	i. The place where information comes from.
10.policy	j. Very, very, very.
11.alternatively	k. A course of action decided by a government, party, business, or person.
12.overhauled	l. Take something apart to look at it and make it better.
13.extremely	m. Guessed or decided something without having proof.
14.source	n. An action or judgment that is wrong.

<https://breakingnewsenglish.com/1911/191125-customer-reviews.html>

Проаналізуйте значення слова *thing* у кожному реченні, перекладіть:

1. Things are about to change, however. 2. How can Tibet have things like Christmas trees or fast food or Nikes? 3. I still remember things that happened when I was a little kid. 4. Get your things if you want to go sailing. 5. We're talking about things you are likely to have done, aren't we? 6. Sir Robert liked to do things by phone. 7. The one thing I regret is that I didn't tell you to do that.

Перекладіть українською:

1. What's that sticky stuff on the floor? 2. There are one or two good articles in the magazine, but otherwise it's all pretty boring stuff. 3. I can't carry all my stuff alone. 4. Have you brought your swimming stuff? 5. That stuff doesn't work anymore. 6. He knows his stuff. 7. We need wood stuff for building.

1. The meeting was a noisy affair. 2. The minister is busy with important affairs of state. 3. This machine is a complicated affair. 4. This court case is an awful affair. I'm so worried. 5. We will have to sort out this affair before it goes any further. 6. Leave me alone, mind your own affairs. 7. That's not my affair. 8. It's a strange affair. 9. The wedding will be a great affair. 10. Before going away John put his affairs in order. 11. David is having an affair with a very beautiful girl.

Вправи з навчальних посібників:

1. Микова С.С., Антонова В.В., Штырина Е.В. Теория и практика письменного перевода: Учеб.пособие. – М.: Флинта: Наука, 2012 с.
2. Гузеевой К.А., Зацепиной Э.И. «Сборник упражнений по переводу». – Санкт-Петербург: Перспектива, 2009. – 219 с.

Тема 2. Переклад власних назв

Завдання 1. Прочитай й усно перекласти текст. Виконати вправи після тексту:

Airlines create extra CO2 by 'fuel-tankering'

An employee who works for British Airways (BA) has told newspapers about the company creating more CO2. The unnamed person is a whistleblower - someone who tells the truth about company secrets. The whistleblower said BA and many other airlines use "fuel-tankering" to save money. However, fuel-tankering is very bad for the environment. Scientists say it adds to global warming. Fuel-tankering is when airplanes store extra fuel to get to their destination and back. This means the airline saves money by paying for all the fuel in its home country instead of buying more expensive fuel at its destination. Scientists say fuel-tankering puts as much CO2 in the air each year as a large town.

A documentary about British Airways and fuel-tankering was shown on the BBC this week. In the documentary, the CEO of BA promised to look again at how it carries fuel. He said the airline uses the fuel-tankering method and said it was "maybe the wrong thing to do". The money saved by fuel-tankering for each flight is very small, but there is a big cost to the environment. A recent flight from London to Italy had three tons of extra fuel. The airline saved just \$50 on the flight but an extra 600kg of CO2 was put into the atmosphere. Greenpeace said this was a "classic example of a company putting profit before planet". It said: "They'll happily pour extra fuel on the fire for a small boost to their profit margin."

TRUE / FALSE:

1. A British Airways worker told a TV station about fuel-tankering. T / F
2. A whistleblower is someone who tells secrets about a company. T / F
3. Airlines use fuel-tankering to save money on fuel. T / F
4. A large town puts twice as much CO2 into the air than fuel-tankering. T / F
5. The CEO of British Airways said fuel-tankering was maybe wrong. T / F
6. Fuel-tankering saves \$500 on a flight from London to Italy. T / F
7. A flight from London to Italy puts 60kg of CO2 into the air. T / F
8. Greenpeace said airlines care more about profit than the planet. T / F

SYNONYM MATCH: Match the following synonyms from the article.

1. employee	a. vowed
2. unnamed	b. keep
3. adds to	c. additional
4. store	d. anonymous
5. destination	e. splash

6. promised	f. practice
7. method	g. worker
8. extra	h. increases
9. pour	i. raise
10. boost	j. journey's end

<https://breakingnewsenglish.com/1911/191113-fuel-tankering.html>

Перекладіть українською мовою, звертаючи увагу на відтворення власних назв:

1. It was in **the Wall Street Journal**.
2. I don't like those guys from **Intelligence Service**.
3. **Sunset Boulevard**, for example, starts at **the Union Station** and stretches for almost 40 km towards the West until reaches the Pacific coast at **Santa Monica**.
4. He returned from Italy with the idea of building a **Californian Venice** on the Pacific coast.
5. The **Venice Boardwalk** is a forum for every conceivable form of vanity.
6. He married into the elegant **KennedyClan**.
7. Visitors can also shop on famed **Rodeo Drive**.
8. Being the most famous streets in **L.A. Sunset strip** attracts many people.
9. You can only walk on short distances, for example from the car park to the **Chateau Marmont**.
10. **Getty Museum** is one of the famous places of attractions in L.A.

<https://studfile.net/preview/5080853/page:9/>

Тема 3. Реалії та фразеологізми у перекладознавстві

Завдання 1. Прочитай й усно перекласти текст. Виконати вправи після тексту:

Modern humans came from Botswana

A new study claims that the origin of modern humans is in Botswana. The study is published in the journal 'Nature'. Researchers in the study said they used DNA to find out where modern humans came from. The researchers believe we all have roots in a region of northern Botswana, south of the Zambezi River. Humans were there 200,000 years ago. They lived there for at least 70,000 years before they moved around the African continent. They then started migrating to what is now Europe and Asia. Researcher Professor Vanessa Hayes, from the University of Sydney in Australia, said: "We've known for a long time that modern humans originated in Africa roughly 200,000 years ago."

The researchers pinpointed an area called Okavango as being the place we come from. There used to be a huge lake there but it is now salt flats. The people had access to water, hunting and farmland. Scientists analyzed DNA samples from 200 people who live near the area today. They are from the Khoisan people. The Khoisan now live in modern-day South Africa and Namibia. They had a lot of DNA called L0, which is the oldest form of DNA known to be inside humans. Professor Hayes explained why L0 is important. She said: "Every time a new migration occurs, that migration event is recorded in our [L0 and] DNA as a time-stamp.... Everyone walking around today...comes from this region."

Paragraph 1

1.claim	a. The family, ethnic, or cultural beginnings; where people can trace their family history back to.
2.origin	b. Moving to a new area or country in order to find work or a better life.
3.journal	c. Say or state that something is the true or is the case.
4.roots	d. A newspaper or magazine that deals with a particular subject or professional activity.
5.region	e. The point or place where something begins.
6.continent	f. An area or part of a country or part of the world.
7.migrating	g. One of the world's main areas of land (Africa, Antarctica, Asia, Australia, Europe, North America, South America).

Paragraph 2

8. pinpointed	h. Very, very, very big.
9. huge	i. The action or process of getting or having something.
10.access	j. Happen; take place.
11.analyzed	k. Found or located exactly.

12.sample	l. A record of the time a particular event happened.
13.occur	m. A small part or quantity intended to show what the whole is like.
14.time-stamp	n. Checked and studied in detail to find something out.

TRUE / FALSE:

1. The research was published in a journal called 'Origins'. T / F
2. Modern humans originated in an area north of the Zambezi River. T / F
3. Humans lived in the area in Botswana for 200,000 years. T / F
4. The professor in the article is from the University of Botswana. T / F
5. The area that is our origins are salt flats today. T / F
6. Scientists looked at the DNA of 200 people local to the area for our origins. T / F
7. A form of DNA called L0 acts as a time stamp in our body. T / F
8. A professor said most people today come from that region. T / F

<https://breakingnewsenglish.com/1911/191101-homeland.html>

Ознайомтеся з наступними англомовними фразеологічними одиницями

Apple of one's eye – зіниця ока, світло очей. Цю ідіому можна використовувати якщо говорите про щось дуже важливе для вас, дороге.

Half-запечені – буквально «недопечений». Іноді використовується і в прямому сенсі – якщо мова про пироги, але частіше – в переносному сенсі, коли хочете сказати, що справа ще недопрацьована, сира. Часто використовується, коли говорять про проект – він не готовий, не допрацьований, сируватий.

Be like chalk and cheese – абсолютно різні. Причому тут крейда і сир – сказати важко, але, погодьтеся, крейда і сир дійсно – абсолютно різні.

Fish out of water – буквально «вийнята з води риба», не в своїй тарілці, некомфортна ситуація.

Happy as a clam – бути задоволеним, щасливим, в хорошому настрої. В українській мові є схожий вираз: «Задоволений, як слон»

Break a leg – ні пуху, ні пера. Трохи дивне побажання удачі перед важливою подією в житті (іспитом, наприклад). Не дивуйтеся, якщо ви, вирушаючи на співбесіду або іспит, почуєте навздогін підбадьорююче «Break a leg» – друзі зовсім не бажають, щоб ви зламали ногу.

Cost an arm and a leg – про високу вартість речі. Ідіома допоможе вам висловити обурення з приводу завищених цін в магазині або невеликий сувенірній крамничці під час екскурсії.

A piece of cake – дуже проста справа, задача. Часто вживається в реченнях про завдання, яке легко виконати, проблему, яку не складно вирішити.

Easy peasy, lemon squeeze – британський аналог американського виразу «A piece of cake».

You can not judge a book by its cover – буквально «ви не можете обрати книгу за обкладинкою», використовується, коли ви хочете сказати, що не варто приймати рішення на підставі тільки видимих, зовнішніх факторів.

Bite off more than you can chew – брати занадто багато зобов'язань на себе. Буквально – відкусити більше, ніж зможеш проковтнути.

Add fuel to the fire – погіршення і так поганої ситуації. Можна сміливо використовувати в розмові про політику чи футбол. У нас є схожий вираз «підлити масла у вогонь», що означає «посилити і так погану ситуацію».

Cry over spilt milk – не варто засмучуватися через те, що вже не повернути (плакати за збіглим молоком)

To be in the same boat – в одному човні, в однаковому становищі, брати по нещастю (щастю)

To be broke – на міліні.

Once in a blue moon – те, що відбувається дуже рідко, про виключну подію, яка може статися раз у кілька сот років.

Over My Dead Body – тільки через мій труп.

When Pigs Fly – буквально «коли свині навчатися літати», у нас є схоже вираз «коли рак на горі свисне».

A Leopard Can not Change His Spots – про те, що потрібно приймати людину такою, якою вона є. Буквально «Леопард не може змінити своїх плям»

Wear Your Heart on Your Sleeve – виражай емоції вільно, відкрий серце.

Foam at the Mouth – в стані люті, з піною біля рота.

Head Over Heels – закохався по вуха.

It is not my cup of tea – це не моє, не в моєму смаку, буквально «не моя чашка чаю».

The neighbor's grass is greener – у сусіда трава зеленіша, завуальоване вираз заздрості.

Every dog has his day – є схоже вираження в російській мові: «буде і на нашій вулиці свято».

It's Greek to me – про незрозуміле, це китайська грамота для мене.

Ball and chain – буквально «чавунна куля на нозі каторжника», тягар. Часто використовується в розмові про дружину:)

To be in the red – бути збитковим. Походження ідіоми пояснюється досить просто: в бухгалтерії витрата пишеться червоними кольором, а прибуток – чорним. Звідси і ж Black Friday.

All in a good time – всьому свій час.

No pain, no gain – без болю немає прогресу, в російській мові є схожі виразу «під лежачий камінь вода не тече», «без праці не витягнеш рибку зі ставка» і т.д.

<https://enguide.ua/ua/magazine/30-idiom-na-angliyskom-i-kak-ih-pravilno-ispolzovat>

Перекладіть наступні ФО:

To paint oneself into a corner

Bring up the rear

Bits and bobs
Be worth a shot
Second to none
Be out of sorts
Wait in wings
Bite the bullet
Be up and about
Build a fire under someone
A needle in a haystack
String someone along
Zip one's lip
Eye-opener

Тема 4. Переклад неологізмів та інтернаціоналізмів

В електронному ресурсі Wordspy зробіть аналіз утворення й перекладіть неологізми галузі “Advertising”:

ad creep
advergame
advermation
advertecture
bandit sign
billboard liberation
chumbox
cinemad
fictomercial
on-hold advertising
pollution on a stick
pop-under
prankvertising
skyscraper ad
squeeze-and-tease
stealth health
street spam
subvertisement
tunnel advertising
virtual advertising
wildposting

Інтернаціоналізми – це слова або словосполучення, які запозичені з одного і того ж джерела і використовуються принаймні в трьох неспоріднених мовах.

Власне інтернаціоналізми – слова, які співпадають як за формою, так і за змістом: терміни з області міжнародних відносин та дипломатії (*парламент, міністр, агреман, меморандум, ратифікація, агресор, блокада, банк, аудит*); наукова та технічна термінологія (*реакція, машина, цемент, циліндр, платформа, стартер, комп'ютер, пневмонія*), спортивна термінологія (*футбол, хокей, гандбол, спідвей, більярд, рефері*), музичні терміни (*алегро, анданте, інтервал, арпеджіо, мордент*), мовознавча та літературознавча термінологія (*жанр, драма, поет, метафора, синонім*) тощо.

Псевдоінтернаціоналізми – це слова, які співпадають за формою, але відрізняються за змістом:

1. слова, які мають різні значення в мові оригіналу і в мові перекладу;
2. слова, які в мові перекладу мають вужче значення, ніж в мові оригіналу;
3. слова, які в мові перекладу мають ширше значення, ніж в мові оригіналу.

Перша підгрупа:

mercantile

concerned with trade

rent

the money that someone pays for the use of a room, a house etc. that belongs to someone else

complexion

the natural colour or appearance of the skin on your face

compositor

someone who arranges letters, pictures etc. on a page before they are printed

decade

a period of ten years

ammunition

bullets, shells etc. that are fired from guns

prospect

a possibility that something you hope for will happen soon

меркантильний

своєкорисливий

рента

вид прибутку з капіталу, землі, майна, що його власники регулярно одержують незалежно від заняття підприємницькою діяльністю

комплексія

будова тіла

композитор

автор музичного твору

декада

проміжок часу в десять днів, десятиденка

амуніція

речі (крім одягу і зброї), які становлять спорядження військовослужбовця

проспект

1) широка пряма вулиця в місті; 2) поширений виклад плану, зміст якої-небудь наукової праці, учбового посібника; 3) рекламна листівка або брошура з описом товару та умов торгівлі

pathetic

something or someone that is pathetic is so useless, unsuccessful or badly done that they annoy you

sympathetic

willing to try to understand someone else's problems and give them any help they need

trivial

unimportant or of little value

патетичний

пристрасний, піднесений, пафосний, притаманний творам літератури, музики, кіно, театру тощо

симпатичний

який викликає почуття прихильності, доброзичливості

тривіальний

звичайний, заяложений, позбавлений оригінальності

Друга підгрупа

Meeting - an event at which people meet to talk and decide things (a meeting of old friends).

Мітинг - масові збори з приводу обговорення якихось злободенних, переважно політичних питань.

director

1. one of the committee of top managers who control a company; 2. the person who gives instructions to the actors, cameramen in a film or a play; 3. someone who is in charge of a particular activity or organization

директор

керівник установи, підприємства чи навчального закладу

engineer

1. someone who designs the way roads, bridges, machines etc. are built; 2. someone who controls the engines on a ship or aircraft; 3. BrE someone who repairs electrical or mechanical equipment; 4. soldier in the army who designs and builds roads, bridges etc; 5. AmE someone who drives a train

інженер

спеціаліст з вищою технічною освітою

president

1. the official leader of a country that does not have a king or a queen; 2. the person in charge of a club, college, government department, etc; 3. AmE the head of a business, bank etc; 4. head of the meeting

президент

1. виборний голова, керівник товариства, організації, установи тощо; 2. в ряді країн глава держави

student

1. someone who is studying at a school, university etc; 2. **be a student of sth** - to be very interested in a particular subject

студент

учень вищого навчального закладу

To do this [characterize the range and depth of that political activity which produces foreign policy actions], students of foreign policy have employed the main principles of systems analysis to examine the activities involved in the decision-making process.

A two-year old nationwide military campaign has forced the Farc into more remote regions, resulting in a dramatic decrease in kidnapping – they fell 49 per cent in 2004 to 746 – a tactic favoured by the guerillas

Третя підгрупа

Бригадир 1) *військове звання*; 2) *керівник виробничого підрозділу (бригади)*.

Brigadier – *a high military rank in the British army or the person who has this rank*.

„Фальшиві / несправжні друзі перекладача” (translator’s false friends).

“Now, my dear Dora, you must know that I never said that.”

“You said I wasn’t comfortable”, said Dora.

“I said the housekeeping wasn’t comfortable”

„Но ты должна знать, душенька, что я этого никогда не говорил”.

„Ты сказал, что я некомфортабельна”.

„Совсем нет. Я сказал, что в нашем хозяйстве нет комфорта”.

Акуленко В.В. Англо-русский и русско-английский словарь «ложных друзей переводчика».

Готлиб К. Немецко-русский и русско-немецкий словарь «ложных друзей переводчика».

Муравьев В.А. Sous-amis или «ложные друзья переводчика».

Тема 5. Способи відтворення аббревіатур

В електронному ресурсі Wordspy зробіть вибірку неологізмів-аббревіатур (20 прикладів), перекладіть їх українською мовою.

Завдання 1. Прочитай й усно перекласти текст. Виконати вправи після тексту:

Zero-carbon power bigger than fossil fuels in UK

The United Kingdom has said it is playing its part in striving for a cleaner and greener planet. For the first time since the Industrial Revolution in the 18th and 19th centuries, the UK is being powered more by zero-carbon fuels than fossil fuels. In each of the first five months of 2019, fossil fuels have produced less than half of the UK's electricity. Analysts say a "tipping point" has been reached and the trend of zero-carbon energy sources providing more power than fossil fuels will continue. Power from wind, solar, nuclear and hydro sources outstripped coal and gas-fired generation. A decade ago, three quarters (75.6 per cent) of the UK's electricity came from coal and gas, and only 22.3 per cent was zero carbon.

The switch to more zero-carbon power was described by the UK's energy chief executive as a "key milestone on the journey towards net zero". CEO John Pettigrew said the zero-carbon share should increase to 90 per cent by the 2030s. The UK's Prime Minister Theresa May has made a commitment to reach net zero carbon emissions by 2050. This would make the UK the first major economy to do so. Energy analyst Tom Burke told the BBC: "Today's landmark is a real tribute to technologists. We have cracked technical problems of dealing with climate change." He added: "As we move towards net zero, jobs will be lost in fossil fuel industries and created in low-carbon industries."

Paragraph 1

1.striving	a. A period of one hundred years.
2.century	b. The time or place at which a series of small changes or incidents becomes significant enough to cause a larger, more important change.
3.analysts	c. A single stage in the development of a type of product.
4.tipping point	d. A person who examines events, facts and figures, typically as a basis for discussion or interpretation.
5.trend	e. Relating to water.
6.hydro	f. Making great efforts to achieve or obtain something.
7.generation	g. A general direction in which something is developing or changing.

Paragraph 2

8. switch	h. An action or event marking a significant change or stage in development.
9. milestone	i. A long and often difficult process of personal change and development.
10.journey	j. An amount, value, or price remaining after a deduction, such as tax or a discount, has been made.
11.commitment	k. An act, statement, or gift that is intended to show gratitude, respect, or admiration.
12.tribute	l. A promise to do something.
13.cracked	m. An act of choosing one thing or way of life, or choosing one type of item, in place of another.
14.net	n. Found a solution to a problem.

RUE / FALSE:

1. The UK used less coal for the first time since the Industrial Revolution. **T / F**
2. The UK used fewer fossil fuels than renewables for five months in a row. **T / F**
3. Analysts say the UK has reached a tipping point regarding fuel use. **T / F**
4. Nearly a quarter of the UK's power was zero carbon a decade ago. **T / F**
5. An energy executive said net zero was a millstone for the UK. **T / F**
6. An energy executive says the UK will be 90% zero carbon by the 2030s. **T / F**
7. An analyst said the UK has problems with cracks in its technology. **T / F**
8. The analyst said there would be fewer jobs in low-carbon industries. **T / F**

<https://breakingnewsenglish.com/1906/190624-zero-carbon-fuels.html>

Ознайомтеся з наступними скороченнями та аббревіатурами:

V.I.P. (very important person) – дуже важлива персона;

P.S. (від лат. «post scriptum») – після написанного ;
A.D. (від лат. «Anno Domini») – наша ера;
B.C. / B.C.E. – before Christ – до Христа
before Common Era – до нашої ери;
ASAP (as soon as possible) – як можна скоріше;
UNO (United Nations Organization) – ООН;
UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) – ЮНЕСКО;
a.m. (ante meridiem, in the morning) – ранком;
p.m. (post meridiem, in the afternoon) – ввечері;
i.e. (id est, that is) – це означає;
e.g. (exempli gratia, for example) – наприклад;
u (you) – ти;
etc. (від лат. et cetera) – і так далі;
2G2BT (too good to be true) – занадто добре, щоби бути правдою;
2moro (tomorrow) – завтра;
2day (today) – сьогодні;
BD или BDAY (birthday) – день народження;
2nite (tonight) – ввечері;
4ever (forever) – назавжди;
AFAIK (as far as I know) – наскільки я знаю;
BTW (by the way) – між іншим;
RLY (really) – дійсно, правда;
BRB (be right back) – скоро повернуся;
TTYL (talk to you later) – поговоримо пізніше, «до зв'язку»;
IMHO (in my honest opinion) – на мій погляд, по-моєму;
AKA (also known as) – також відомий як;
TIA (thanks in advance) – спасибі заздалегідь.

Тема 6. Переклад заперечних та емпатичних речень

Завдання 1. Прочитай й усно перекласти текст. Виконати вправи після тексту:

Facebook to launch a global crypto-currency

Facebook CEO Mark Zuckerberg is expected to unveil details of an ambitious plan for his company to create a new global crypto-currency. A white paper outlines a plan that is designed to create a new global currency. It will represent the entry of the social network site into the lucrative financial services market. The crypto-currency is called Libra. Facebook said it is aimed at the millions of people around the world who cannot get a bank account. Libra will allow people to send and receive payments anywhere in the world with minimal fees. The banking will be done online via the myriad of Facebook-owned apps. The 2.7 billion users of Facebook and WhatsApp will have access to the Libra crypto-currency.

Analysts say Libra has some similarities to the Bitcoin crypto-currency. However, a major difference is that Libra will be a more stable currency and will avoid the wild fluctuations in value that Bitcoin has experienced. Libra will be backed up by a basket of currencies, such as the dollar, euro and yen. It will also have the backing of major multi-national companies like Mastercard, PayPal, Spotify and Uber. The new crypto-currency could revitalize Facebook's fortunes. The finance company RBC Capital Markets said: "We believe [Libra] may prove to be one of the most important initiatives in the history of the company, to unlock new engagement and [generate new] revenue streams."

Paragraph 1

1.unveil	a. Of a minimum amount, quantity, or degree.
2.ambitious	b. Money paid as part of a special transaction.
3.lucrative	c. Show or announce publicly for the first time.
4.minimal	d. A countless or extremely great number.
5.fees	e. A plan intended to satisfy high aspirations and therefore difficult to achieve.
6.access	f. Producing a great deal of profit.
7.myriad	g. The right or opportunity to use or benefit from something.

Paragraph 2

8. similarities	h. An act or strategy intended to resolve a difficulty or improve a situation; a fresh approach to something.
9. stable	i. Things that are kind of the same.
10.fluctuations	j. Not likely to change or fail; firmly established.
11.backing	k. Put new life, energy and vitality into something.
12.revitalize	l. Support or help.
13.prove	m. An irregular rising and falling in number or amount.
14.initiatives	n. Show that something is true or real by evidence or argument.

TRUE / FALSE:

1. Facebook's CEO has unveiled full details of a new crypto-currency. **T / F**
2. A blue paper will outline more details of the crypto-currency. **T / F**
3. The new crypto-currency will be called Virgo. **T / F**
4. The new crypto-currency will have very low fees. **T / F**
5. The article says the new crypto-currency has no similarities with Bitcoin. **T / F**
6. The new crypto-currency will be backed by the dollar, euro and yen. **T / F**
7. A finance company said the crypto-currency could really help Facebook. **T / F**
8. The company said Facebook could create new ways of making money. **T / F**

<https://breakingnewsenglish.com/1906/190620-libra-cryptocurrency.html>

Переклад емпізи

Емпіза — це виділення якогось елемента висловлювання за допомогою різних емпітичних засобів як лексичних, так й граматичних, а іноді й тих і тих.

Емпіза характерна для текстів газетно-публіцистичного стилю та стилю художньої прози, що позначені високою емпітичністю та експресивністю. Засоби вираження емпізи в англійській мові досить різноманітні й нерідко викликають труднощі для розуміння й для перекладу. Нижче наведено тільки деякі найпоширеніші засоби реалізації емпізи.

Підсилювальні слова й словосполучення

As...as – з неозначеними займенниками *any, anybody, anything*

Her appearance on stage has been as exhilarating as anything that has happened since the beginning of the season. – Її поява на сцені була, мабуть, найбільш хвилюючою подією з початку театрального сезону.

It was as easy as anything. – Це було надзвичайно легко.

As much as, as many as

It weighs as much as 10 tons. – Це важить цілих десять тон.

As recently as — *ще, лише, тільки і.т.д.*

I saw him as recently as last week. – Я бачив це тільки на минулому тижні.

It is... that, who, which – саме, безсумнівно, аж ніяк...

It is these properties of crystals that are the most important. – Саме ці властивості кристалів є найбільш важливими.

It was he who helped us. – Саме він допоміг нам.

Одним з варіантів емпітичної конструкції зі сполученням **it is ...that** є виділення обставини часу, якому передують емпітичне сполучення **not until**. При перекладі використовуються слова **тільки, тільки після, після того, коли/як**:

It was not until this year that the book was published. – Книга була опублікована тільки в цьому році.

He didn't arrive until the concert was over. – Він прийшов тільки після того, як концерт закінчився.

Заперечення перед дієсловом чи

іменником + **too** + **прикметник/прислівник**: **not too early/not too easy e.t.c.**

It is not too easy! – Це не так вже легко!
You can't make the wall too thick. – Стіна чим товще, тим краще.

Підсилювальне DO

I do believe you! – Ну, звичайно ж, я вам вірю!
You do play the piano well! – Як чудово ви граєте на роялі!

It

He was afraid she might leave and so he ran for it. – Він боявся, що вона піде, й побіг з усіх сил.

Never – емоційно-підсилювальне — жодного разу, аніскільки, в жодному разі, жодним способом.

He never so much as smiled. – Він навіть жодного разу не посміхнувся.
You never left the key in the lock. – Та як це ти вмудрився залишити ключ у замку!

At + найвищий ступінь прикметника

In June, at the earliest. – Не раніше червня.

Неозначений артикль A + most

It was a most fascinating film. – Це був надзвичайно захоплюючий фільм.

So + adjective + артикль a

It was so good a dinner. – Це був такий гарний обід.

Should—в емоційно-підсилювальному значенні виражає здивування, співчуття, осудження і т.д.

Нерідко вживається в цьому значенні в підрядних реченнях після *it is strange, that, it is necessary, that..., it is important, that e.t.c.* В такому разі емпіза передається, де це можливо, на лексичному рівні.

It was necessary that he should leave. – Необхідно було, щоб він пішов.

It is strange that he should have said it. – Досить дивно, що він це сказав.

Допустові сполучники, займенники і

прислівники: as, however, though, whoever, whatever, whenever та ін...

I am right whatever other people may say. – Що б там не казали, а я правий.

Whoever else may object, I'll approve. – Хай там хто заперечує, а я буду підтримувати.

Заперечні речення із займенником no перед іменником.

No sensible man would say that. – Жодна розумна людина цього не скаже.

No one man can do this. – Одному це, звісно, не під силу.

Речення з заперечною часткою **no** перед прикметником, прислівником й іменником.

He is no fool. – Він зовсім не дурень.

***But:** I have no great regard for him. – Особливої поваги він в мене не викликає.*

Слід пам'ятати, що інверсія передається й лексично, й синтаксично (перебудова речення).

Money he had none. – В нього не було жодної копійки за душею.

I don't know, nor do I care. – Я не знаю, та й взагалі мене це не цікавить.

He promised not to interfere, nor did he. – Він обіцяв не втручатися й, дійсно, втручатися не став. (інвертовані звороти з тавтологічним підметом)
He likes to find fault, does the doctor. – От і любить цей лікар прискіпуватись.
Little did he think then that... – Тоді йому й в голову не приходило, що...
Well do I remember it. – Оце-то я помню дуже добре.

Подвійне заперечення (not unlikely, not unnaturally, not without, do not fail, do not disbelieve) передається за допомогою стверджувальних речень.

I don't at all disbelieve you. – Я цілком вам вірю.

It is not unlike me that in heading toward the West I should travel east. – Це так на мене схоже: поїхати на схід, коли збирався на захід.

I have not found better hotels anywhere, no, not even in Switzerland. – Нідє, навіть у Швейцарії, я не бачив готелів краще.

(„no“ перед „not“ чи „nor“, „nothing“ вживається для підсилення заперечення)

I am nothing if not critical. – Я не хвалити звик, а прискіпуватись.

He won't pay you, not he. – Він точно не заплатить, не така це людина.

Зворотний порядок слів як різновид емпізи:

В англійській мові цей тип емпітичних конструкцій набув широкого вжитку для виділення другорядних членів речення. При цьому член речення, який потрібно виділити, ставиться на перше місце, що часто призводить до зворотного порядку слів.

Perhaps nowhere have been achieved better results as in this field of science. –

Можливо, нідє не було досягнуто кращих результатів, ніж у цій галузі науки.

Часом на перше місце в реченні виноситься дієприкметник теперішнього часу, що входить до складу форми Continuous, та дієприкметник минулого часу або прикметник, які є частиною складеного присудка. Переклад таких речень слід починати з додатка або обставини, що стоять після виділеного слова:

Important for this matter was the following point. – Для цього методу був важливий такий момент.

Confirming this possibility is another fact. – Цю можливість підтверджує ще один факт.

Емпітичні допустові речення:

У таких реченнях на першому місці стоїть іменна частина присудка, виражена прикметником або дієприкметником, зі сполучником *as* чи *though* після нього або сполучником *however* перед ним:

Hard as it is we must do this work. – Як би там важко не було, ми повинні зробити цю роботу.

However cold this winter is, the one of 1941 was still colder. – Якою б холодною не була ця зима, 1941 була холоднішою.

Note: дієслово *may* (*might*) у складі присудка допустового речення, як правило не перекладається.

Erroneous as these results may be, they are still valuable. – Хоча ці результати і помилкові, вони все ж таки корисні.

На матеріалі поданих нижче речень ще раз пригадайте правила перекладу емфаз.

1. The movement which came into being six months ago **does** control nine of 20 provinces and is introducing Shariah laws. – Рух, що виник шість місяців тому, фактично контролює 9 провінцій з 20, в яких поступово вводяться закони шариату.
2. Perhaps **never was** the making of an important invention shared by so many people distributed so widely over the world. – Можливо, ніколи право на важливий винахід не поділяли так багато людей з різних куточків світу.
3. **However** difficult the problem **may be** its solving is the only way to stop further degradation of the Black Sea. – Якою б складною не була ця проблема, її вирішення — єдиний спосіб зупинити подальше руйнування екосистеми Чорного моря.
4. **It was not until** Einstein discovered the connection between gravitation and inertia that the mystery Newton could not understand was solved. – Тільки тоді, коли Ейнштейн відкрив зв'язок між гравітацією та енергією, загадка, яку Ньютон не міг збагнути, була розгадана.
5. **It is these special properties** of sound that are the subject of the present article. – Саме ці особливі властивості звуку є предметом цієї статті.
6. **Important though this question is**, financial support is the decisive factor for any activity. – Хоча це питання дуже важливе, вирішальним фактором будь-якої діяльності є фінансова підтримка.
7. To stabilize and realize a healthy state in the region, they **do** need alternative approaches. – Стабілізація та оздоровлення ситуації в регіоні дійсно потребують альтернативних підходів.
8. Of **great significance is** the fact that wetlands protect people and property from catastrophic flooding by regulating the flow of rivers. – Надзвичайно важливим є той факт, що болотисті землі захищають людей та майно від катастрофічних повеней, регулюючи рівень води у річках.

Перекладіть речення на українську мову, звертаючи увагу на емфатичні конструкції та підсилювальні слова.

1. He will be as pleased as anything.
2. We bought as many as six dictionaries.
3. The unemployment rate reached as much as 15% at that time.
4. As early as at the end of World War II they started using antibiotics.
5. I do think you ought to go there.
6. That's just what people did say.
7. He never did come.
8. He needs to be taught manner, he does!
9. It's what endures through one's life that matters.
10. It was here that I met her.
11. There is nothing for it but to run.

12. It is not available until tomorrow.
13. He didn't reach the station until after train had left.
14. He answered never a word.
15. He is never the wiser for his experience.
16. We were none too early for the train.
17. It was a most interesting book.
18. I will not apologize, nor do I admit that I am wrong.
19. He lived in so distant a place as Australia.
20. Courage he had plenty.
21. It is surprising that he should be so foolish.
22. One man could not lift it, no, not half a dozen.
23. It is not without reason.
24. It is not an inconsiderable fact.
25. I won't go there, not I!
26. No two men think alike.
27. The enlargement of the EU is no easy or simple task.
28. He showed no great skill.
29. The remains of settlements from the Bronze Epoch are not uncommonly found here.
30. Incomplete though these figures are, they give more information in several respects than has before been available.

Переклад емпатичних слів та конструкцій на англійську: частки *same*, *же*, *лише* (лиш, лишень), *тільки*.

1. *Same* precisely, exactly, just (informal), to be just about...

Частка „same”, що належить до двох груп часток — означальної та видільної, вживається для вирізнення, більшої конкретизації особи чи предмета, для посилення ознаки тощо.

* на початку речення з підметом:

Same такі люди нам потрібні *These are just\precisely\ exactly the kind of people we need.*

Same цей випадок нас цікавить *It is precisely that(very) case which is of interest to us.*
Same це він й сказав *That`s exactly what he said.*

*з підметом –займенником:

Same він це сказав *It was he who said it*

Same вони... *It is they who...\They were the ones who...*

* з додатком:

Same цим це можна пояснити... *It is precisely that fact that explains...*

Same тебе пошлють забрати лист. *It will be you they will send for the letter.*

*в середині речення:

Саме так вчиняють терористи. This is precisely\exactly what terrorists are doing.
А хто саме сказав це? Just who said that?

2. же But, however, also, after all

Видільна частка же вживається для підсилення, підкреслення того слова після якого вона стоїть.

Зимою вони жили в Києві. Літом же In winter they lived in Kiev.

вони жили за кордоном. In summer, however, they lived abroad.

Ви ж самі просили мене зробити це. But you yourself asked me to do it.

Це наш секретар, він же й перекладач. This is our secretary, and she is also the translator.

Тобі краще слухатися її, в она ж твоя You`d better obey her after all
старша сестра (же =бо ж) she is your older sister.

Ви не їздили в Москву? – А як же! You`ve never been to Moscow?

Були 2 рази. Of course, we have! Twice!

Що ж мені робити? What on earth shall I do?

Хто ж це зробив? Who on earth did it?

Умивай же біле личко Continue then to wash your face.

Треба було таки заїхати. Обіцяла ж... I should have call upon then. I did promise.

Я ж на нього працював. After all I worked for him...

3. лише (лиш, лишень)\тільки only

Частка лише, як обмежувально-видільна, вживається для вирізнення, обмеження у значенні „тільки”. Як підсилювально-видільна, спонукальна частка, „лише” вживається при дієсловах звичайно наказового способу та присудкових словах „ну (ану)”, „бо”, а також із дієсловами наказового способу для застереження.

Тільки б встигнути! If only; If only we make it!

Тільки б з ним нічого не сталося If only he is OK.

Тільки б не захворіти. If only I don`t fall ill. I hope I don`t fall ill.

Й лишень \ тільки вона зрозуміла його. She was the only one who understood him.

Лишень \ тільки в останню хвилину. Not till the last moment

Й лишень \ тільки пізно ввечері. It was not until late in the evening.

*Але Лиш тільки он зашел As soon as he came in,

(= как только)—рос. No sooner had he came in,..

Як тільки він увійшов Just as he came in.

До церкви ж ходив лиш раз на рік He attended church but once a year.

Гляди, лишень, не барись довго. Just make sure you don`t stay out late.

Порівняйте оригінал з перекладом. Під час порівняльного аналізу підкресліть емпатичні слова та конструкції в українському та англійському варіантах.

1. Саме на це він розраховує. – That`s exactly what he wants

2. Саме цвіли кучеряві монастирські акації. – The fluffy acacias in the monastery were already blooming.

2. Проби показали: Ярослава саме та! – The tests showed that Yaroslava is really the one!

4. Вони саме збирались снідати. – They were just about to have breakfast.

5. Не гайся ж. Йди сюди. – Just don't loaf any more. Come here.

6. Я ж вам казав, – зауважив він. – "I told you so", he remarked.

7. Він же промчав, наче вітер, і зник у просторі. – The he was gone, swift as wind, and vanished in the air.

8. Та пропаде ж! – But it'll rot!

9. Вона ж чула це своєю душею. – But she felt it with her sensitive heart.

10. Кому? — Та мені ж! – Whom?—Me, of course!

11. Одного тільки він не знав: що робити далі. – One thing, however, he didn't know: what to do next.

12. Ти в свій час лише про науку думав. – You never thought of anything but science.

Перекладіть речення , звертаючи увагу на емпатичні слова.

1. Вона лише похитала заперечливо головою.

2. Аби лишень швидше все скінчилось!

3. Іди ж, шукай своєї дороги!

4. Коли ж він сьогодні дізнався, одразу почав

пошуки.

5. Саме в цю пору в його серце закралася тривога.

6. Саме жовкло тоді листя на деревах.

7. Тільки ти вмієш рятувати мене від самої себе!

8. Нема нікого, тільки дитина якась — сидить й тихо плаче.

9. Постривай же! Бачиш, я не можу так швидко!

10. Виходь же на вулицю!

<https://studfile.net/preview/7071467/pages:11-14/>

Література:

Електронні ресурси:

<https://breakingnewsenglish.com/>

www.wordspy.com

<https://studfile.net/>

<https://enguide.ua/ua/magazine/30-idiom-na-angliyskom-i-kak-ih-pravilno-ispolzovat>

Микова С.С., Антонова В.В., Штырина Е.В. Теория и практика письменного перевода: Учеб.пособие. 2012 с.

Слепович В.С. Настольная книга переводчика, 2006. – 304 с.

Илюшкина М. Ю. Теория перевода: основные понятия и проблемы : [учеб. пособие] / М. Ю. Илюшкина ; [науч. ред. М. О. Гузикова], 2015. — 84 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Практика письмового та усного перекладу» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія».

Укладач: Валуєва Наталія Миколаївна

51918, м. Кам'янське, вул. Дніпробудівська, 2

Підписано до друку 19.12.2019 р.

Формат А 5_Обсяг 1,22 др. арк.

Тираж 40 екз. Замовлення 265

